

Chanoeka en Yeshua

Chanoeka is een feest van acht dagen en begint op de 24ste van de negende maand (kislev). Dit valt ongeveer in december. Bij dit feest wordt de **negenarmige kandelaar**, de *chanoekia*, gebruikt. Iedere dag wordt er een kaarsje meer ontstoken. Op de eerste dag wordt er één kaars ontstoken. Op de tweede dag twee. Etc. De middelste kaars is de hulpkaars, de *sjamasj*, waarmee de rest wordt aangestoken.

Chanoeka is het feest van de **herinwijding van de Tempel**. In de tijd tussen de Hebreeuwse Bijbel en het Nieuwe Testament, kwamen de Seleucidische Grieken aan de macht in Israël. Antiochus IV Epifanes wilde de gebruiken van het Jodendom uitroeien. Zware vervolgingen en martelingen werden ingevoerd voor Joden die hun gebruiken bleven volhouden. Ook plaatste Antiochus een beeld van Zeus in de Tempel en offerde daar een varken. Zo werd de Tempel op gruwelijke wijze ontheiligd.

Totdat de Joodse priesterfamilie van de Makkabeeën in opstand kwamen tegen dit regime. Onder leiding van **Judas Makkabeüs** (betekent 'de hamer') boekten zij wonderlijke successen tegen de overheersers. Met weinigen tegen velen wisten zij toch de overwinning te behalen op de Seleuciden.

Toen de Tempel in 164 voor Christus in handen van de Makkabeeën kwam, werd gestart met de herinwijding van de Tempel. Toen de zevenarmige kandelaar, de *menorah*, in de Tempel weer opgericht was, bleek er maar olie te zijn om de kandelaar één dag te laten branden. Het maken van nieuwe heilige lampenolie zou echter acht dagen in beslag nemen. Maar hier komt het **wonder van de olie**. Op miraculeuze wijze bleef de *menorah* echter acht dagen op dit kleine beetje olie branden, totdat de nieuwe olie gereed was (vergelijk 1 Kon. 17:7-16 en 2 Kon. 4:1-7). Dit is de traditionele uitleg over de acht kaarsjes die met Chanoeka worden ontstoken.

Een **andere uitleg** van de acht kaarsjes treft men aan in 1 Makkabeeën 4:56 waar staat dat het altaar acht dagen lang ingewijd werd met offers. Dat zou de reden zijn dat Chanoeka acht dagen duurde. Nog een andere uitleg kun je terugvinden in 2 Makkabeeën 10:6 waar staat dat het feest van acht dagen van het Loofhuttenfeest was afgeleid. Hoe het ook zij, in elk geval hebben de acht kaarsjes van Chanoeka met de herinwijding van de Tempel te maken.

Chanoeka is ook een traditioneel **lichtfeest** in de donkere maanden van het jaar. De christelijke tegenhanger hiervan is Kerst. In de donkere nacht van het jaar gaat een licht op. Zo wordt gevierd dat het licht over de duisternis overwint. Het goede triomfeert uiteindelijk over het kwade. De onderdrukten worden bevrijd en de onderdrukkers worden uiteindelijk gestraft.

Yeshua heeft dit feest in alle waarschijnlijkheid ook **meegevierd**, hoewel het niet door God, maar door Judas Makkabeüs is ingesteld. We lezen namelijk in Johannes 10:22-23 *En het was het feest van de inwijding van de tempel in Jeruzalem, en het was winter. En Yeshua liep rond in de tempel, in de zuilengang van Salomo.* Het was op dit feest dat

Yeshua openlijk zijn **Godheid** openbaarde aan zijn Joodse volksgenoten (Joh. 10:30). Het licht van de waarheid over zijn Godheid ging schijnen. Yeshua heeft zijn eigen **Lichaam** ook de **Tempel van God** genoemd (Joh. 2:21). Door zijn Godheid te openbaren tijdens chanoeka, wijdde Hij de Tempel van zijn Lichaam als het ware in. Hij liet zien dat God in deze Tempel woonde.

Yeshua heeft ook over Zichzelf gezegd dat Hij het **Licht van de wereld** is. In Johannes 8:12 zei Hij namelijk het volgende: *Ik ben het Licht der wereld; wie Mij volgt, zal beslist niet in de duisternis wandelen, maar zal het licht van het leven hebben.* Yeshua zorgt er dus voor dat we in Gods Licht kunnen wandelen. Dat is goed om te bedenken bij het vieren van het lichtfeest Chanoeka.

Yeshua heeft dit niet alleen over Zichzelf gezegd, maar ook over zijn volgelingen. In Mattheüs 5:14-16 zei Hij: **Jullie zijn het licht van de wereld.** *Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen zijn. En ook steekt men geen lamp aan en zet die onder de korenmaat, maar op de standaard, en hij schijnt voor allen die in het huis zijn. Laat uw licht zo schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken zien en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken.* De gelovigen worden dus ook het licht van de wereld genoemd. Zij reflecteren als het ware Yeshua's Licht, zoals de planeten het licht van de zon weerkaatsen en zo zelf tot lichten worden.

Het is dan ook bijzonder dat de **middelste kaars** van de chanoekia, waarmee alle andere kaarsen ontstoken worden, de **sjamasj**, de **Dienaar** genoemd wordt. Met de Dienaar worden alle andere lichten ontstoken. En Yeshua was de Dienaar bij uitstek bij zijn eerste komst naar deze wereld. Hij heeft gezegd dat Hij gekomen was om te dienen en niet om te heersen. We kunnen de **sjamasj** dus goed verbinden met Yeshua, Die zijn licht aan ons doorgeeft, zodat wij het weer verder kunnen verspreiden.

Wij weerkaatsen dus Yeshua's licht, zoals de planeten het licht van de zon weerkaatsen. Dit brengt ons bij een ander bijzonder aspect van de chanoekia. De middelste kaars wordt de **sjamasj** genoemd. In het Hebreeuws worden er echter geen klinkers geschreven. Wij kunnen dit woord dus net zo goed als **sjemesj** lezen, wat '**zon**' betekent. De middelste kaars wordt dus ook de zon genoemd. En de acht kaarsen daarom heen staan voor de **acht planeten** in ons zonnestelsel. Als we de chanoekia om zijn as zouden laten draaien, dan draaien de planeten daadwerkelijk rondom de zon.

De chanoekia weerspiegelt dus ons zonnestelsel. Zoals de acht planeten geen licht geven van zichzelf, maar alleen doordat zij het licht van de zon weerkaatsen, zo geven de acht kaarsen van de chanoekia geen licht van zichzelf, maar alleen doordat zij ontstoken worden door de **sjamasj/sjemesj**, de Dienaar en Zon. **Yeshua** is deze **Dienaar** en deze **Zon**. In Openbaring 21:23 staat ook over het Nieuwe Jeruzalem geschreven: *En de stad heeft de zon en de maan niet nodig om haar te beschijnen, want de heerlijkheid van God verlicht haar, en het Lam is haar Lichtbron.* Yeshua is de Zon en **wij weerkaatsen zijn licht** als de **acht planeten**. Zolang ons leven rondom Yeshua draait, stralen wij zijn licht uit in de wereld.

Nog een laatste detail hieruit, die dit beeld bevestigt. Bij de chanoekia staan er vier kaarsen aan de ene zijde van de *sjamasj* en vier kaarsen aan de andere zijde. De kaarsen zijn dus opgedeeld in **twee keer vier**. Dit geldt ook voor de acht planeten van ons zonnestelsel. We hebben de vier kleinere **aardplaneten**, die dicht bij de zon staan. En we hebben de vier grotere **gasreuzen**, die ver bij de zon vandaan staan. Tussen deze twee groepen bevindt zich een planetoïdengordel. Dit betekent dat er een baan tussen deze twee groepen bestaat, die niet leeg geveegd is door een planeet. Dit maakt dat er twee duidelijk onderscheiden groepen van vier planeten zijn in ons zonnestelsel, net als de tweemaal vier kaarsen van de chanoekia.

Ik geloof niet dat dit alles toeval is. God wil laten zien dat de **chanoekia** weerspiegelt hoe Hij ons **zonnestelsel** heeft ingericht. En bovenal wil Hij hiermee een boodschap communiceren over wie **Yeshua** is. Hij is de Zon om wie wij heen mogen draaien en wiens Licht wij mogen reflecteren in de wereld. Yeshua is de Dienaar en het Licht van deze wereld. En wij mogen hem daarin navolgen.

We weten uit de Bijbel dat Yeshua de eerste keer naar deze wereld kwam om te dienen. Ook weten we dat Yeshua voor de tweede keer naar deze wereld zal komen om te regeren als Koning. Bij zijn **wederkomst** komt Hij om te **heersen**. Nu wordt er in Genesis 1:16 van de zon en de maan gezegd dat zij gegeven waren om heerschappij te voeren. De eerste keer kwam Yeshua als de *sjamasj* om te dienen. De tweede keer zal Yeshua komen als de **sjemesj** om heerschappij te voeren. Dan zal Hij komen als de stralende Zon en zal Hij Koning zijn over de hele wereld. Zijn vijanden zullen voor Hem buigen.

We lazen dat Yeshua in het Nieuwe Jeruzalem zal stralen als de Zon. En we hebben hieruit afgeleid dat wij zullen stralen als de planeten. Ook dit vinden we in de Bijbel terug. In Daniël 12:3 staat namelijk geschreven over de opstanding der doden: *De verstandigen zullen blinken als de glans van het hemelgewelf, en zij die er velen rechtvaardigen, als de sterren, voor eeuwig en altijd. Wij zullen stralen als de sterren.* Ik geloof dat het beeld van de planeten hierbij past, omdat zij vanuit aards perspectief net op bewegende sterren lijken. Wij zullen stralen als de planeten, die het licht van de zon weerspiegelen. Wij zullen met Yeshua samen heerschappij voeren als koningen voor eeuwig en altijd.

Ik wil hier nog iets zeggen over **de olie**, omdat olie een belangrijke rol speelt bij het feest van Chanoeka. De olie staat in de Bijbel vaak symbool voor de **Heilige Geest**. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het **visioen van Zacharia** over de zevenarmige kandelaar, de *menorah*. Naast deze kandelaar staan twee olijfbomen, die hun olie in de kandelaar laten stromen, zodat deze kan branden (Zach. 4:1-3). De olie staat symbool voor de Heilige Geest (Zach. 4:6) en de twee olijfbomen staan symbool voor twee gezalfde personen, die voor Gods aangezicht staan (Zach. 4:14). Dit waren waarschijnlijk hogepriester Jozua en koning Zerubbabel, die de nieuwe Tweede Tempel zouden bouwen en inwijden. Zalving met olie betekent in de Hebreeuwse Bijbel het ontvangen van toerusting door de Heilige Geest voor een bepaalde taak. Later werd dit beeld op de twee eindtijd getuigen toegepast (Openb. 11:4).

Yeshua heeft ook een gelijkenis verteld over de **vijf wijze en dwaze meisjes** (Matth. 25:1-13). De vijf wijze meisjes hadden olie voor hun olielampen, toen de bruidegom midden in de nacht naar hen toekwam. De vijf dwaze meisjes hadden geen olie en moesten olie gaan kopen. Dit is een waarschuwing van Yeshua om gevuld te zijn met de Heilige Geest, op de dag dat Hij ons als Bruidegom komt halen voor de bruiloft! Dit is een les waar we met Chanoeka nog eens extra bij stil mogen staan.

Verder is Chanoeka het feest van de herinwijding van de Tempel. Wat heeft dit ons te zeggen nu er geen Tempel meer staat in Jeruzalem? Er staan in de Bijbel profetieën over een nieuwe **Derde Tempel**. Dit kunt u lezen in Ezechiël 40 t/m 48. Uit deze Tempel zou de Rivier van het leven stromen (Ez. 47:1-12). Deze belofte lijkt te zijn gegeven voor het komende **vredesrijk**, het zevende millennium, voordat hemel en aarde zich verenigen (Openb. 20:1-6). In dit 1000-jarige rijk van Yeshua zal de nieuwe Tempel in Jeruzalem bestaan. Hij zal Zelf als Koning deze Tempel bezoeken.

Daarna komen de nieuwe hemel en de nieuwe aarde tevoorschijn. Daarop zal **geen Tempel** meer staan. In Openbaring 21:22 staat namelijk het volgende: *Ik zag geen tempel in haar, want de Heer, de almachtige God, is haar tempel, en het Lam*. Uiteindelijk wordt de hele wereld Gods Tempel, als hemel en aarde zich verenigen. Gods aanwezigheid zal namelijk de hele hemel en aarde vervullen (Jes. 66:1). **Gods Troon** zal in Jeruzalem staan en daaruit zal de Rivier van het leven stromen (Openb. 21, 22:1-2). **God en het Lam zullen Zelf de Tempel zijn**. Zij vormen het middelpunt van de nieuwe eredienst. Dit was ook al geprofeteerd door de profeet Daniël: God zou als Oude van Dagen op de hoogste Troon zitten en de Mensenzoon, die met de wolken van hemel komt, wordt dichtbij Hem geroepen en alle heerschappij toevertrouwd (Dan. 7:9-14). Deze Mensenzoon is **Yeshua Hamashiach**! Hij zal heersen op Gods Troon en wij in Hem (Openb. 3:21, 22:5).

Ik wil hier nog één ding over Chanoeka en Yeshua zeggen. Tijdens het Chanoeka feest vieren we dat Mattatias en de zijnen niet bogen voor Antiochus IV Epifanes. Zij wilden niet aan de afgoden offeren, maar bleven God trouw, zelfs als zij dit met de dood moesten bekopen. Zij stredden voor de goede zaak en overwonnen met Gods hulp. Bij dit feest worden we dus gewaarschuwd tegen **assimilatie**, aanpassing aan de wereld. Ook worden we opgeroepen om de **geestelijke strijd** te strijden en zelfs bereid te zijn tot het **martelaarschap** in het volgen van God.

Yeshua heeft deze strijd tot het einde toe gestreden. Hij gaf zijn leven voor de goede zaak en overwon daarom in de strijd. Hij paste Zich niet aan, aan de wereld, maar bleef trouw aan de roeping van de hemelse Vader. Zo riep Hij ons ook op om ons niet aan te passen aan de wereld, maar ons **kruis op ons te nemen** en Hem na te volgen. Ook wij moeten ons leven neerleggen en bereid zijn tot het martelaarschap, als wij Yeshua willen volgen. Yeshua roept ons op om de goede strijd te strijden en te overwinnen in zijn kracht. Laten we dus niet toegeven aan de machten, die onze maatschappij verwoesten. Laten we ons niet aanpassen aan de **moderne normen en waarden**. Laten we trouw blijven aan het **Woord van God**!